

Delårsrapport 1, 2026

Tekniska nämndens verksamheter

Fastställt av tekniska nämnden

Framtagen av teknik-och samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2026-04-15

Gäller 2026

Ärendenr TN 2026/781

Version [1.0]

Innehåll

1 Sammanfattning	1
2 Händelser av väsentlig betydelse.....	2
3 Väsentliga personalförhållanden.....	4
3.1 Antal årsarbetare enligt produktion.....	5
3.2 Övertid.....	5
3.3 Sjukfrånvaro	6
4 Ekonomisk uppföljning	7
4.1 Periodens resultat	7
Intäkts- och kostnadsutveckling	9
4.2 Årsprognos	10
4.3 Åtgärder för att beslutad budget inte ska överskridas.....	13
4.4 Investeringar	14

1 Sammanfattning

Den 1 januari 2026 sjösattes den nya teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen i syfte att skapa en samlad och hållbar samhällsbyggnadsprocess. Arbetet med att etablera organisation, arbetssätt och ansvar pågår och fortsätter under året. Samtidigt påverkas verksamheten av omvärldsläget. Utvecklingen i Mellanöstern bidrar till osäkerhet i kostnadsutvecklingen för energi och transporter, vilket kan påverka pågående investeringar samt drift och underhåll av fastigheter och anläggningar.

Dricksvattensituationen i Visby med omnejd är fortsatt utmanande. Arbetet har präglats av kokrekommendationer, arbete i stab och omfattande efterarbete och under mars uppstod även en akut risk för vattenbrist. Inför sommaren vidtas åtgärder för att balansera förbrukning och tillgång till det kommunala dricksvattnet.

Vintern har varit snörik och resurskrävande, vilket lett till ökad arbetsbelastning och högre kostnader för vinterväghållning. Planerade åtgärder har genomförts för att hantera luftkvaliteten i Visby stadsmiljö. Trots detta har gränsvärden för PM10 överskridits.

En ny avfallstaxa har införts kopplat till hemsortering och regionen har tagit över insamlingen av hushållsavfall i Visby innerstad. Förändringarna innebär nya arbetssätt och en ökad belastning under införandet. Samtidigt har aktivitetsnivån varit hög inom investeringar, exploatering och förstudier, vilket fortsatt ställer krav på planering och genomförandekapacitet.

Utfallet för årets första kvartal är totalt för tekniska nämndens verksamheter -18,1 miljoner kronor. -4,1 miljoner kronor avser den skattefinansierade verksamheten och -14 miljoner kronor avser de avgiftsfinansierade verksamheterna sammantaget. Den totala prognosen för helåret 2026 uppgår till -44,6 miljoner kronor. Prognosen för den skattefinansierade verksamheten är totalt sett i balans med budget men för samtliga avgiftsfinansierade

verksamheter pekar prognosen på negativa resultat varav VA-verksamheten står för -36,9 miljoner kronor.

Det ekonomiska läget för VA-verksamheten är bekymmersam och är till stor del en följd av underinvestering under många år med en stor underhållsskuld som resultat. Ytterligare tid och resurser behöver tillsättas för att genomföra verksamhet och ekonomi.

Av den totala investeringsbudgeten om 1 261 miljoner kronor antas 1 132 miljoner kronor upparbetas under året.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Förvaltningen har identifierat följande händelser som haft särskild betydelse för nämnden och regionen samt påverkat verksamhet, ekonomi och måluppfyllelse.

Det råder ett osäkert omvärldsläge. Den senaste utvecklingen i Mellanöstern bidrar till ökad osäkerhet kring prisutvecklingen för energi och material. Störningar i oljeproduktion och transporter kan påverka energipriserna och därmed kostnader för transporter, produktion och byggmaterial. För förvaltningens verksamheter innebär detta en osäkerhet kring kostnadsutvecklingen, både i pågående investeringar och i drift och underhåll av fastigheter och anläggningar

Organisationsförändring och ny förvaltning

Den 1 januari bildades teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen genom en sammanslagning av verksamheter från samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och delar av regionstyrelseförvaltningen. Syftet är att samla samhällsbyggnadsprocessen i en gemensam organisation och skapa bättre förutsättningar för en mer effektiv, kvalitetssäkrad och långsiktigt hållbar process.

Under perioden har arbetet inriktats på att etablera den nya organisationen. Ledningsgruppen har formats och arbetet pågår med att utveckla arbetssätt, roller och ansvar i den samlade förvaltningen. Förändringen innebär samtidigt att delar av verksamheten arbetar parallellt mot två nämnder. Omställningen har under den första perioden medfört ett ökat behov av administrativa stödresurser samt en ökad efterfrågan på kommunikationsstöd. Arbetet med att implementera den nya organisationen fortsätter under 2026 och bedöms kräva fortsatt fokus på samordning och utveckling av gemensamma arbetssätt.

Dricksvattensituationen i Visby med omnejd

Vid årets början befann sig VA-verksamheten fortsatt i en allvarlig situation rörande dricksvattnet i Visby med omnejd. En kokrekommendation som infördes i slutet av november 2025 kvarstod vid årets början och hävdades den 30 januari 2026 efter fortsatt provtagning. Arbetet bedrevs initialt i stab som bemannades gemensamt av förvaltningen och följdes av omfattande efterarbete, bland annat spolning av ledningsnätet samt fortsatta kontroller och åtgärder i anläggningar och distributionssystem.

Under mars uppstod risk för akut vattenbrist till följd av begränsad produktionskapacitet och ökad förbrukning, bland annat kopplat till råvattenkvalitet och läckage. Skärpta råd om minskad vattenanvändning bidrog till att stabilisera balansen mellan produktion och förbrukning. Sammantaget har den ansträngda vattensituationen påverkat verksamheten och medfört höga övertidstal samt behov av återhämtning för berörd personal.

Inför sommaren 2026 har verksamheten tillsatt en arbetsgrupp för att förbereda åtgärder inför en potentiellt ansträngd vattensituation. Arbetet omfattar planering av vattenuttag över dygnet, dialog med berörda aktörer samt allokering av personalresurser vid ett eventuellt stabsläge.

Ett arbetsmiljöärende har under perioden aktualiserats inom VA-verksamheten. Kommunal har lämnat en begäran enligt 6 kap. 6 a § arbetsmiljölagen till Arbetsmiljöverket avseende arbetsmiljön vid enheten avlopp.

Ny avfallstaxa och förändringar i avfallsinsamlingen

Den 16 februari 2026 beslutade regionfullmäktige om en ny avfallstaxa anpassad till hemsortering. Den viktbaserade taxan ersätts av en fast behandlingsavgift och det blir kostnadsfritt för hushållen att lämna sorterat avfall på återvinningscentralerna. Samtidigt höjs grundavgiften för fritidshus till samma nivå som för villor och tvåbostadshus.

Från och med den 1 februari har regionen tagit över insamlingen av hushållsavfall i Visby innerstad. Samtliga abonnenter i området har fått möjlighet att välja kärl för sortering av åtta avfallsfraktioner. Förändringarna innebär nya arbetssätt i verksamheten och ökar belastningen på kundtjänst, kommunikation och administrativa funktioner under införandet.

Vinterväghållning och luftkvalitet i stadsmiljön

Den hårda vintern har inneburit hög arbetsbelastning inom park- och trafikverksamheten och många arbetstimmar under beredskapstid. Snöröjning och halkbekämpning bedöms sammantaget ha hanterats på ett fullgott sätt. Under perioden har samtidigt synpunkter på vinterväghållningen inkommit från allmänheten. Kostnaderna för vinterväghållning har varit högre än normalt under årets två första månader.

Under vårvintern finns en ökad risk för dammbildning i stadsmiljön. Området för dammbindning har därför utökats till större och mer trafikerade gator i Visby. Trots kontinuerlig dammbindning har gränsvärden för PM10 överskridits under perioden, vilket visar att frågan fortsatt kräver uppföljning och åtgärder.

Investeringar och exploatering

MEX- och projektavdelningens arbete under årets första månader har präglats av planering av kommande exploatering, genomförande av projekt samt förstudier inför kommande investeringar. Under perioden har bland annat följande genomförts:

- Exploateringsplan och budget för 2027–2031 har tagits fram. Regionstyrelsen har beslutat att planen ska överlämnas till budgetberedningen för vidare beredning inför beslut i regionfullmäktige.
- Projekt Stadsutveckling Visborg har tagit fram en lägesrapport. Regionstyrelsen har beslutat om en inriktning där utbyggnaden ska ske med ett område i taget som använder samma infrastruktur.
- Avtalet med entreprenören i projekt Kopparsviksbron har hävts. Projektet färdigställs genom ramavtalade entreprenörer.
- Särskilt boende Odvalds i Klintehamn invigdes den 11 mars. Boendet omfattar 60 lägenheter fördelade på sex avdelningar.

- Förstudier för nya särskilda boenden i Slite och Visby har genomförts och beslutats av regionstyrelsen.
- Markanvisning för Furiren 1 har annonserats och omfattar cirka 15 radhus.
- En förstudie för ett projekt i Visby innerstad har påbörjats i samverkan mellan VA, park- och trafik samt GEAB.

Sammantaget innebär detta en hög aktivitetsnivå inom planering och genomförande av investeringar, exploateringar och förstudier under perioden.

3 Väsentliga personalförhållanden

Den nya förvaltningens ledningsgrupp har formats och påbörjat arbetet för att hitta en ny struktur, dela kunskap och erfarenhet med varandra samt utveckla samhällsbyggnadsprocessen tillsammans. Tre nya avdelningar i den nya förvaltningen har skapats; MEX och projekt, VA/Avfall samt förvaltningsstöd. Dessa avdelningar har påbörjat arbetet med att identifiera och utveckla gemensamma arbetssätt.

Funktionen som lokalförsörjningsstrateg har flyttats från regionstyrelseförvaltningen till den nya förvaltningen och rapporterar till ekonomichefen. Den nya förvaltningen har även identifierat ett behov av att utveckla sitt arbete med att söka extern finansiering för utvecklingsprojekt inom hela samhällsbyggnadsprocessen. Utifrån detta kommer två utvecklingsledare att tillsattas. Under perioden har en ny HR-chef rekryterats och tillträder den 1 april samtidigt som en HR-specialist på heltid stödjer den nya förvaltningen.

Den nya förvaltningens samverkansgrupp har konstituerats och haft sina första sammanträden. Årligen kommer parterna, chef, skyddsombud och representanter från berörda fack, överens om samverkansgruppens storlek och sammansättning.

Utifrån resultatet av medarbetarundersökningen, för såväl den tidigare teknikförvaltningen som för samhällsbyggnadsförvaltningen, har ledningsgruppen och samverkansgruppen tillsammans genomfört en workshop. Syftet med denna workshop var att identifiera gemensamma fokusområden, föra dialog och ta fram förvaltningsövergripande aktiviteter för en god arbetsmiljö.

Tillsammans identifierade vi följande fokusområden:

- Stress och återhämtning
- Feedback-kultur
- Delaktighet
- Chefers förutsättningar

Utifrån avdelningarnas och enheternas resultat av medarbetarundersökningen har varje chef tillsammans med medarbetare och skyddsombud påbörjat ett arbete med resultatet genom Suntarbetslivs metod för friskfaktorer.

I den nya förvaltningen är målsättningen att öka drivkraften genom att ha tillsatt chefer som kan fokusera på personalansvar och ekonomi, samtidigt som förvaltningen tillsatt seniora sakkunniga som kan fokusera på den fortsatta utvecklingen inom VA, avfall och genomförande av projekt.

Flera verksamheter inom förvaltningen har haft en hög arbetsbelastning och en ansträngande arbetsmiljö under början på året. Detta har bland annat inneburit en väsentlig ökning av övertid jämfört med föregående år för samma period. Detta har bland annat inneburit att viss personal har stärkt upp i andra verksamheter inom förvaltningen för att klara uppdraget och skapa bättre förutsättningar till en hållbar arbetsmiljö.

3.1 Antal årsarbetare enligt produktion

I och med sammanslagningen av samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen flyttade mark- och exploateringsavdelningen till den tekniska nämnden och en ny avdelning bildades, MEX och projekt. Likaså flyttade avdelningen för förvaltningsstöd till den tekniska nämnden vid årsskiftet och tjänsten som lokalförsörjningsstrateg flyttades från regionstyrelseförvaltningen till den nya teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. Jan 2026	Genomsnitt antal årsarbetare enl. produktion för 12 mån t.o.m. Jan 2025	Förändring mot Jan2025
Alla anställningsformer	526.29	522.31	4
Tillsvidare	487.33	476.67	11
Tidsbegränsad	38.96	45.64	-7

Antal årsarbetare enl. produktion: sysselsättning - frånvaro (ex. tjänstledighet, föräldraledighet, sjukdom) Semester tas inte bort

3.2 Övertid

Flera verksamheter inom förvaltningen har haft en hög arbetsbelastning och en ansträngande arbetsmiljö under början på året. Detta har bland annat inneburit en väsentlig ökning av övertid jämfört med föregående år för samma period. Detta har bland annat inneburit att viss personal har stärkt upp i andra verksamheter inom förvaltningen för att klara uppdraget och skapa bättre förutsättningar till en hållbar arbetsmiljö.

Den främsta förklaringen är ett ökat behov av vinterväghållning och andra vinterrelaterade driftinsatser. Vidare har förekomsten av mikroorganismer i dricksvattnet under perioden krävt utökade kontroll- och åtgärdsinsatser, vilket har bidragit till ett ökat antal övertidstimmar.

Händelserna har varit svåra att förutse, och har påverkat verksamheternas planering och resursnyttjande. Vi kommer framöver arbeta för att stärka redundansen, och löpande se över bemanning, schemaläggning och beredskapsrutiner för att säkra en mer effektiv resursfördelning vid perioder med hög arbetsbelastning.

	Timmar Jan - Jan 2026	Timmar Jan - Jan 2025	Förändring fg år
Mertid och övertid	2 208.68	1 245.70	963
t12 Övertid	2 208.68	1 229.20	979
t14 Mertid	0.00	16.50	-16

Tabellen visar periodens över- och mertid uttryckt i timmar

3.3 Sjukfrånvaro

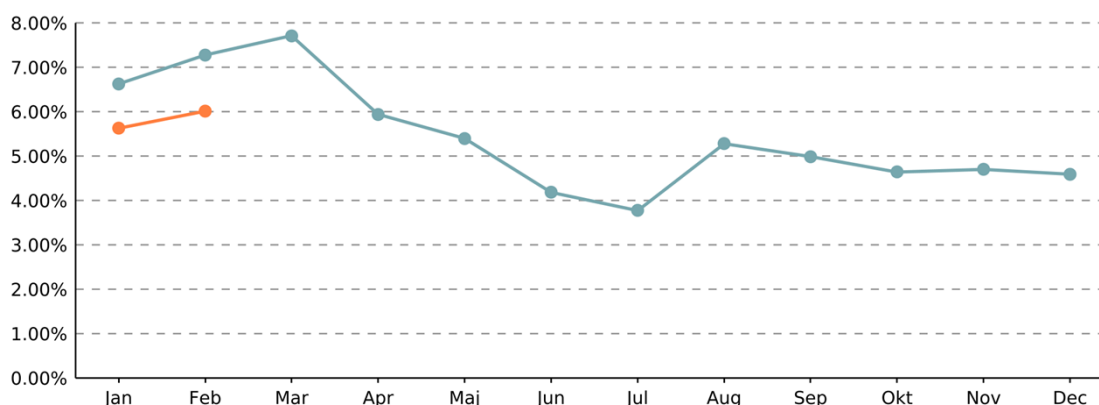
Det har skett en tydlig förbättring i jämförelse med föregående år för samma period, både för korttids- och långtidssjukfrånvaro. Sjuktalet har minskat från 6,95% till 5,82 %, vilket motsvarar en minskning med 1,12 procentenhet. Minskningen återfinns både bland kvinnor och män, men är tydligast bland kvinnor där vi kan se en minskning med 2,31 procentenheter.

Förändringarna kan bero på flera faktorer. En möjlig förklaring är att färre långtidssjukskrivningar förekommit under perioden samt att verksamheten haft ett fortsatt fokus på arbetsmiljöarbete och tidiga insatser vid sjukfrånvaro. Säsongsvariationer, såsom förekomst av vinterrelaterade sjukdomar, kan också påverka utfallet mellan olika år.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet, tillsammans med tidig dialog och stödinsatser, bedöms vara viktiga faktorer i arbetet med att fortsatt minska sjukfrånvaron.

	Sjuktal % Jan - Feb 2026	Sjuktal % Jan - Feb 2025	Förändring % enheter
Alla	5.82	6.95	-1.12
Kvinna	6.23	8.54	-2.31
Man	5.52	5.79	-0.27

Sjuktal visar hur stor andel av den avtalade anställningstiden för perioden anställda varit frånvarande på grund av sjukdom.

Här visas sjuktal månad för månad under 2026 (orange linje) samt sjuktal månad för månad under 2025 (blå linje).

4 Ekonomisk uppföljning

4.1 Periodens resultat

Utfallet för årets första kvartal är totalt för tekniska nämndens verksamheter -18,1 miljoner kronor. -4,1 miljoner kronor avser den skattefinansierade verksamheten och -14 miljoner kronor avser de avgiftsfinansierade verksamheterna sammantaget.

Skattefinansierad verksamhet

Utfallet för resultatenheten fastighetsförvaltning uppgår till -10,6 miljoner kronor. Kostnader för sanering av Södervärnsskolans gård och snöröjning är högre än de budgeterade. El- och uppvärmningskostnader har varit höga till följd av den kalla vintern. Nödvattenförsörjningen av sjukhuset har medfört kostnader som inte varit budgeterade. Den nya MEX- och projektavdelningen har positiv budgetavvikelse om 2,7 miljoner kronor främst till följd av viss eftersläpning i faktureringen i exploateringsprojekten.

Park- och trafikverksamhetens utfall är negativt, -2 miljoner kronor, främst till följd av högre kostnader för vinterväghållning än budgeterat och obudgeterade saneringskostnader för anläggning av lekplats i Klintehamn. Den allmänna kollektivtrafiken visar ett överskott på 5,2 miljoner kronor under perioden januari till mars vilket ger utrymme för att göra utökningen som planeras under 2027 i det nya stadslinjenätet. Den särskilda kollektivtrafiken har ett underskott motsvarande nästan 1,5 miljoner vilket motsvarar den förväntade underskottet. Fordonsorganisationens avvikelse för januari till mars är +1,9 miljoner vilket beror på försäljning av fordon.

Utfallet för hamnverksamheten är negativt, -1,2 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av lägre intäkter för kryssningstrafik, oljeimport och för småbåtshamnarna där intäkter kommer senare under året. Försörjningsverksamheten redovisar ett positivt utfall om drygt 0,5 miljoner kronor. Det är hos hjälpmedelscentralen den positiva budgetavvikelsen finns.

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA

Den totala budgetavvikelsen för årets första kvartal för VA uppgår till -14,4 miljoner kronor. Intäkterna är 10,3 miljoner kronor lägre än budget och kostnaderna 4,1 miljoner kronor högre än budget. Intäkter av taxor och avgifter står för den största avvikelsen på intäktssidan, -10,3 miljoner kronor. Det är den rörliga förbrukningsavgiften som är lägre. Kostnaderna har ökat utöver de budgeterade nivåerna till följd av de extra insatser som VA-verksamheten tvingas genomföra. Det rör sig om inhyrning av utrustning, inköp av material kopplat till insatserna samt utökat stöd för att kunna genomföra arbetena.

Avfall

Avfallsverksamhetens budgetavvikelse för perioden uppgår till 0,5 miljoner kronor. Intäkterna är 4,2 miljoner kronor lägre än budgeterat. En avvikelse avser bidrag för förpackningsinsamlingen som beror på en osäkerhet kring storleken på bidraget från Naturvårdsverket. Bidraget för perioden januari till mars är ännu inte utbetalt. Även kostnaderna är lägre än budgeterat, 4,7 miljoner kronor. Konsultkostnader har inte fallit ut mot som budgeterat och behovet av att köpa in externa entreprenörer till ÅVC varit lägre än förväntat under den aktuella perioden.

Linjehamnen och kryssningskajen

Utfallet för linjehamnen ligger i stort sett i balans med budget, 137 tusen kronor. För kryssningskajen uppgår avvikelsen till -252 tusen kronor vilket är som förväntat.

Kontostruktur	Budget Jan - Mar 2026	Utfall Jan - Mar 2026	Avvikelse Jan - Mar 2026	Utfall Jan- Mar 2025	Förändring utfall %
Resultat	-82 002	-100 079	-18 077	-65 870	51,9
INTÄKTER	418 719	401 890	-16 829	386 363	4,0
Taxor och Avgifter	118 439	104 841	-13 598	102 098	2,7
Bidrag	10 436	9 553	-883	17 576	-45,6
Försäljning vara/tjänst	97 199	89 980	-7 220	89 770	0,2
Intern resursfördelning	8 237	8 757	519	6 013	45,6
Övriga intäkter	184 408	188 760	4 352	170 906	10,4
KOSTNADER	-500 721	-501 970	-1 248	-452 233	11,0
Personal	-101 324	-99 808	1 516	-85 417	16,8
Köp av tjänst	-28 260	-21 225	7 035	-17 839	19,0
Köp huvudverksamhet	-57 210	-53 259	3 951	-48 907	8,9
Förbrukn. mtrl	-40 205	-42 398	-2 193	-40 515	4,6
Lokaler	-90 569	-92 936	-2 367	-83 709	11,0
Avskrivn. internränta	-104 074	-105 672	-1 597	-98 204	7,6
Intern resursfördelning	-6 652	-6 526	127	-6 392	2,1
Övriga kostnader	-72 426	-80 146	-7 720	-71 251	12,5

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

	Budget Jan - Mar 2026	Utfall Jan - Mar 2026	Avvikelse Jan - Mar 2026	Utfall Jan- Mar 2025	Förändring utfall %
22 Teknisk nämnd	-82 002	-100 079	-18 077	-65 870	51,9
22000 TSF Förvaltningsledning	-841	-829	12	-60	1 285,8
22001 TSF Förvaltningsstöd	176	997	820	326	206,1
22002 MEX & Projekt	-9 396	-6 650	2 746	-1 297	412,9
22003 Park & trafik	-63 236	-59 553	3 683	-44 782	33,0
22004 VA & Avfall	-1 121	-14 985	-13 863	-5 154	190,8
22005 Fastighet	-4 124	-14 767	-10 643	-8 397	75,9
22006 Hamn	-4 713	-6 053	-1 340	-8 183	-26,0
22008 Avfallsavdelning		0	0	-1 850	-100,0

	Budget Jan - Mar 2026	Utfall Jan - Mar 2026	Avvikelse Jan - Mar 2026	Utfall Jan- Mar 2025	Förändring utfall %
22009 Försörjning	1 253	1 761	508	3 527	-50,1

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr per avdelning. I tabellen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Analysen av intäkts- och kostnadsutvecklingen försvåras av omorganisationen där vissa verksamheter tillkommit sen förra året. Teknikförvaltningens verksamhetsstödsavdelning och samhällsbyggnadsförvaltningens förvaltningsstöd har slagits samman och redovisas nu hos tekniska nämnden. Mark- och exploateringsverksamheten har flyttats från miljö- och byggnämnden till tekniska nämnden.

Intäkterna har ökat med 4 procent jämfört med samma period förra året. Den beloppsmässigt största avvikelsen avser övriga intäkter som ökat med 17,9 miljoner kronor. 11,6 miljoner kronor av dessa avser internhyror hos fastighetsförvaltningen, mark- och exploateringsverksamhetens arrendeintäkter står för 2,2 miljoner kronor och hjälpmedelscentralen för 2,4 miljoner kronor. Intäkter av avgifter och taxor har ökat med 2,7 miljoner kronor. 740 tusen kronor avser VA och 1,1 miljoner kronor avfall. Differensen för linjehamnen om 1 miljon kronor beror på felaktig periodisering 2025. Intern resursfördelning avser OH-intäkter för ledning och förvaltningsstöd som har ökat till följd av att de delar av förvaltningsstöd och ledning som tidigare fanns hos samhällsbyggnadsförvaltningen nu redovisas hos tekniska nämnden. Intäkter av statsbidrag har minskat vilket beror på en felaktig periodisering av bidrag för skötsel av enskilda vägar 2025.

Kostnaderna har ökat med totalt närmare 50 miljoner kronor jämfört med första kvartalet 2025. Störst ökning avser personalkostnader, 14,4 miljoner kronor, där omorganisationen till del gör jämförelsen svår.

Lokalkostnaderna har ökat med 9,2 miljoner kronor varav 5,9 miljoner kronor avser fastighetsförvaltningen och 2,6 miljoner kronor avser fastighetsrelaterade kostnader inom VA-verksamheten. Ökningen av posten övriga kostnader, 8,9 miljoner kronor, förklaras av ökade uppvärmningskostnader och försäkringskostnader hos fastighetsförvaltningen samt högre leasingkostnader inom fordonsorganisationen. Kapitalkostnaderna har ökat med 7,5 miljoner kronor jämfört med förra året där störst ökning, 5,1 miljoner kronor, avser fastighetsförvaltningen och 1,4 miljoner kronor avser VA. Högre kostnader för vinterväghållningen under inledningen av 2026 jämfört med 2025 förklarar ökningen av kostnad för köp av huvudverksamhet. Posten köp av tjänst har ökat med 3,4 miljoner kronor och det är främst köp av konsult- och tekniktjänster som ökat. 1,1 miljoner kronor av ökningen förklaras av kostnader som tillkommit med MEX-verksamheten och i övrigt är det främst inom VA, avfall och fastighetsförvaltningen ökningen finns. Ökningen av kostnader för förbrukningsmaterial står hjälpmedelscentralen för.

Kontostruktur Tkr	Utfall Jan - Mar 2026	Utfall Jan- Mar 2025	Förändring	Förändring %
Resultat	-100 079	-65 870	-34 209	51,9
INTÄKTER	401 890	386 363	15 527	4,0
Taxor och Avgifter	104 841	102 098	2 743	2,7

Kontostruktur Tkr	Utfall Jan - Mar 2026	Utfall Jan- Mar 2025	Förändring	Förändring %
Bidrag	9 553	17 576	-8 023	-45.6
Försäljning vara/tjänst	89 980	89 770	210	0.2
Intern resursfördelning	8 757	6 013	2 744	45.6
Övriga intäkter	188 760	170 906	17 854	10.4
KOSTNADER	-501 970	-452 233	-49 737	11.0
Personal	-99 808	-85 417	-14 391	16.8
Köp av tjänst	-21 225	-17 839	-3 386	19.0
Köp huvudverksamhet	-53 259	-48 907	-4 352	8.9
Förbrukn. mtrl	-42 398	-40 515	-1 883	4.6
Lokaler	-92 936	-83 709	-9 228	11.0
Avskrivn. internränta	-105 672	-98 204	-7 467	7.6
Intern resursfördelning	-6 526	-6 392	-134	2.1
Övriga kostnader	-80 146	-71 251	-8 895	12.5

I tabellen redovisas periodens faktiska intäkter och kostnader för innevarande år och föregående år i tkr. I kolumn tre och fyra visas förändringen mellan åren i tkr respektive procent.

4.2 Årsprognos

Den totala prognosen för helåret 2026 uppgår till -44,6 miljoner kronor. Prognosen för den skattefinansierade verksamheten är totalt sett i balans med budget men för samtliga avgiftsfinansierade verksamheter pekar prognosen på negativa resultat.

Skattefinansierad verksamhet

De skattefinansierade verksamheter som räknar med negativa budgetavvikelser är förvaltningsledning (-1 miljon kronor), park- och trafikverksamheten (-1,7 miljoner kronor), särskild kollektivtrafik (-5,4 miljoner kronor), fastighetsförvaltningen (-4,4 miljoner kronor) och försörjningsverksamheten (-1 miljon kronor).

Förvaltningsledningens negativa prognos om knappt -1 miljon kronor beror på högre personalkostnader och kostnad för köp av tjänst än budgeterat. Snön och den kalla vintern som präglat första kvartalet innebär att kostnaderna för vinterväghållningen blivit högre än budgeterat för park- och trafikverksamheten. Därtill kommer högre saneringskostnader inom parkverksamheten än beräknat.

Den negativa prognosen för fastighetsförvaltningen beror på saneringskostnader på Södervärnskolan, 3,2 miljoner kronor, samt hanteringen kring vattensituationen och nödvattenförsörjning av sjukhuset. Det finns osäkerhet kring framtida kostnader för eftersatt underhåll till följd av att fastighetsbeståndet till dominerande del byggdes under 50-, 60- och 70-talen och därmed är mer underhållskrävande. Inom fastighetsförvaltningens anslagsfinansierade verksamhet överstiger kostnader för drift av offentliga toaletter tilldelad ram till följd av ökade bevaknings- och reparationskostnader.

Försörjningsavdelningen prognostiserar ett underskott om cirka -1 miljon kronor. Det negativa resultatet förklaras främst av att hjälpmedelsverksamheten under året har sänkt sina intäktsgenererande procentuella påslag på tjänster, i syfte att uppnå en mer rättvisande grad av självfinansiering för hjälpmedelscentralens kunder. Samtidigt saknar

portokostnadsansvaret tillräcklig intäktstäckning, vilket medför en prognostiserad avvikelse om cirka-3 miljoner kronor inom den verksamheten.

Underskottet inom den särskilda kollektivtrafiken, -5,4 miljoner kronor, motsvarar den underfinansiering av verksamheten som är känd sen tidigare.

Dessa negativa prognoser vägs upp av positiva prognoser främst inom den allmänna kollektivtrafiken som har ett prognosticerat överskott med +11,9 miljoner kronor trots att den utökade trafiken i ordinarie tidtabell för landsbygden under hösten 2026 har inkluderats i prognosen. Den utökade trafiken är en del av utvecklingen av regionbusslinjenätet som medför en ökad kostnad om 1,9 miljoner kronor.

MEX- och projektverksamheten prognostiserar ett överskott om 0,5 miljoner kronor till följd av vakanta tjänster inom MEX-verksamheten under inledningen av 2026.

Förvaltningsstödsavdelningen räknar med en positiv budgetavvikelse om 0,5 miljoner kronor till följd av lägre personalkostnader. Prognosen för kostnader kopplat till tekniska nämnden innebär ett underutnyttjande om 0,4 miljoner kronor. Den anslagsfinansierade delen av hamnverksamheten prognostiserar en budget i balans vilket även gäller för fordonsorganisationen, projektverksamheten och kundtjänst.

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA

För VA har budgeten för 2026 upprättats med ofinansierade kostnader om 11,8 miljoner kronor. Prognosen pekar nu mot ett väsentligt större underskott, -36,9 miljoner kronor. Årsprognosen för intäkterna ligger än så länge kvar enligt budget. Det finns signaler om att det kan komma externa bidrag under året men dessa är kopplade till motsvarande kostnader och är inte justerade för i denna första prognos. När justeringsposten från budgeten nu plockas bort syns det i prognosen som minskade intäkter.

På kostnadssidan har vattenenheten lagt till kostnader för VA-konsulter, 4,1 miljoner kronor, och hyra av ytterligare ett tillfälligt reningsverk, 9,5 miljoner kronor. Vid avloppsenheten har det identifierats kostnadsökningar för transporter av slam, 1 miljon kronor, samt elkraft, 0,5 miljoner kronor. Vid underhållsenheten har det gjorts justering för ökade intäkter, 1,4 miljoner kronor, för utdebitering av egen personals insatser i olika projekt. Vidare har det skett ett missförstånd i budgetarbetet under hösten 2025 för budgetering av kostnader rörande inköp av anläggnings- och underhållsmaterial. Detta är justerat i prognosen och har lett till en höjd kostnadsprognos om 8,6 miljoner kronor. Personalkostnaderna beräknas bli 2,7 miljoner kronor högre än de budgeterade.

Gotland har de senaste åren drabbats av vattenutmaningar och bakom utmaningarna finns tre sammanlänkade faktorer som inte är unika för Gotland. En är brist på produktionskapacitet i en åldrande infrastruktur som förnyas för långsamt. En annan är vikande vattentillgång när klimatförändringar krymper grundvattenmagasinen och lägg därtill försämrad råvattenkvalitet när ökad avrinning för med sig organiskt material, bakterier och parasiter in i vattentäkterna. Enligt branschorganisationen Svenskt Vatten underinvesteras det i Sveriges VA-infrastruktur med 10 miljarder kronor per år – och Gotland syns det tydligare än på andra platser.

VA-avdelningen tar situationen på största allvar och arbetar aktivt på kort, medellång och lång sikt. På kort sikt stabiliseras systemen med trycksänkningar, vattentillförsel från andra delar av ön, extern expertis och ett planerat tillfälligt vattenverk. På medellång sikt pågår

löpande reinvesteringar såsom exempelvis uppgradering av reservoarer, förbättrat barriärskydd och förstärkt UV-rening. På lång sikt utreds nya och mer robusta vattenkällor såsom exempelvis dammar, nya täkter och möjliga avsaltningslösningar.

Utmaningen är inte brist på kunskap eller vilja. Det är att bygga om ett komplext system som samtidigt ska leverera dricksvatten dygnet runt – i ett förändrat klimat, med en växande underhållsskuld och utan möjlighet att stänga ned för renovering.

Avfall

Prognosen för avfall pekar på ett underskott för 2026 om cirka -4,7 miljoner kronor. Ett kalkylerat underskott om 3,1 miljoner kronor har budgeterats i syfte att balansera det positiva egna kapitalet i enlighet med policyn för ekonomistyrning. Regleringen ska ske över ett par år genom att inte höja avfallstaxan, förutsatt att inga ändringar av lagar eller andra omständigheter som vi saknar rådighet inträffar. Därutöver är prognosen att bidragsintäkterna minskats jämfört med budget.

Linjehamnen och kryssningskajen

För linjehamnen innebär prognosen ett budgetöverskridande om 1,9 miljoner kronor vilket till del (1,2 miljoner kronor) är budgeterat underskott då positivt eget kapital ska balanseras. Resterande avser högre kostnader för tillsyn och miljöavgifter än vad som budgeterats. Prognosen för kryssningskajen är negativ om -950 tusen kronor och är i enlighet med budget.

Kontostruktur Tkr	Budget 2026	Senaste prognos 2026	Avvikelse	Utfall 2025
Resultat	-308 733	-353 355	-44 622	-269 117
INTÄKTER	1 727 392	1 712 509	-14 883	1 653 219
Taxor och Avgifter	518 910	518 844	-66	499 966
Bidrag	41 883	40 699	-1 184	48 274
Försäljning vara/tjänst	389 018	364 593	-24 425	365 310
Intern resursfördelning	32 950	33 513	563	30 285
Övriga intäkter	744 631	754 860	10 229	709 385
KOSTNADER	-2 036 125	-2 065 863	-29 739	-1 922 336
Personal	-427 473	-428 721	-1 249	-364 791
Köp av tjänst	-119 673	-121 093	-1 420	-86 214
Köp huvudverksamhet	-240 461	-230 598	9 863	-216 118
Förbrukn. mtrl	-161 664	-168 366	-6 702	-179 774
Lokaler	-355 914	-363 722	-7 807	-376 013
Avskrivn. internränta	-430 840	-433 817	-2 977	-397 542
Intern resursfördelning	-28 710	-28 972	-262	-28 080
Övriga kostnader	-271 390	-290 575	-19 185	-273 804

I tabellen visas årsbudget och aktuell årsprognos för utfallet samt budgetavvikelse. I sista kolumnen finns även föregående års redovisade intäkter och kostnader.

Tkr	Budget 2026	Senaste prognos 2026	Avvikelse	Utfall 2025
22 Teknisk nämnd	-308 733	-353 355	-44 622	-269 117
22000 TSF Förvaltningsledning	-3 242	-3 806	-564	-1 172
22001 TSF Förvaltningsstöd	0	500	500	-237
22002 MEX & Projekt	-38 923	-38 424	499	-7 861
22003 Park & trafik	-253 757	-248 889	4 868	-221 180
22004 VA & Avfall	0	-41 638	-41 638	-19 957
22005 Fastighet	-3 910	-8 308	-4 398	-14 786
22006 Hamn	-8 901	-11 790	-2 889	-12 786
22008 Avfallsavdelning				1 037
22009 Försörjning	0	-1 000	-1 000	7 824

I tabellen visas årsbudget och aktuell årsprognos för utfallet samt budgetavvikelse per avdelning. I sista kolumnen finns även föregående års redovisade intäkter och kostnader.

4.3 Åtgärder för att beslutad budget inte ska överskridas

För de verksamheter som prognostiserar negativa budgetavvikelser vidtas följande åtgärder:

- Samhällsbetalda resor/särskild kollektivtrafik - Ett beslut om höjd egenavgift och/eller minskat utbud skulle kunna minska underskottet, men utan ett sådant beslut kommer underskottet att kvarstå.
- Fastighetsförvaltning - Kostnaderna för drift av offentliga toaletter förväntas överstiga de budgeterade med 425 tusen kronor. Att minska städning, vaktrondering och reparationer har direkt påverkan på Visby som besöksdestination och tidigare erfarenheter visar att detta skapar missnöje och många synpunktsärenden och felanmälningar. Resultatenheten fastighetsförvaltningens prognostiserade underskott beräknas till närmare – 4 miljoner kronor. Av dessa avser 3,2 miljoner kronor återstående kostnad för sanering av Södervärnsskolans gård. En ansökan om tilläggsanslag för dessa kostnader ska göras då fastighetsförvaltningen saknar budgetutrymme för större saneringsutgifter. Kontinuerlig uppföljning och styrning av ekonomin görs i syfte att hålla budget. Alternativa poster som kan användas är att minska eller skjuta upp reparationer.
- Försörjningsverksamhetens negativa prognos beror på att portouppdraget är underfinansierat och avsikten är inte att intäkter för andra varor och tjänster ska täcka för denna underfinansiering. Ett äskande om justering av ersättningen för portokostnaderna har gjorts i mål- och budgetskrivelse för 2027-2029.
- Avfall - Avfallsverksamheten har ett positivt eget kapital som enligt policy för ekonomistyrning ska balanseras. Därför har det planerats för ett budgetöverskridande 2026. Därutöver innebär övergången till hemsortering (FNI) att kostnaderna kommer att förändras och likaså intäkterna, det är därför viktigt att samtliga kostnader och intäkter följs upp regelbundet.

- VA - Periodens utfall och prognos för 2026 visar att en fördjupad analys behövs av vilka åtgärder som krävs för att nå en budget i balans. I övrigt pågår arbete med att öka VA-verksamhetens debiteringsgrad gentemot olika projekt och förbättras löpande. Det tar tid att ändra en kultur där medarbetare behöver lära sig ta betalt för sina insatser när det gäller stöd till annan verksamhet eller externa projekt. Det sker även arbete med att få en korrekt debitering för hantering av slam. Kostnaderna har ökat över tid vilket ersättningen inte justerats för.
- Linjehamnen - Linjehamnsverksamheten har ett positivt eget kapital som enligt policy för ekonomistyrning ska balanseras. Därför har det planerats för ett budgetöverskridande 2026.
- Kryssningskaj - Avtalet med Copenhagen Malmö Port (CMP) innebär att intäkterna är beräknade som annuiteter samtidigt som kapitalkostnaderna är linjära. En negativ differens uppstår således initialt under avtalstiden som sen balanseras när räntekostnaden blir lägre. Avtalet innehåller en indexklausul och regleras vart femte år och görs nästa gång inför 2028.

4.4 Investeringar

Den totala investeringsbudgeten per den 31 mars uppgick till 1 254 miljoner kronor. Av dessa medel beräknas 1 132 miljoner kronor att upparbetas under 2026.

Investeringar inom skattefinansierad verksamhet

Inom den skattefinansierade verksamheten uppgår årets investeringsbudget så här långt in på året till 652 miljoner kronor. Av dessa har 80 miljoner hittills förbrukats och prognosen säger att 500 miljoner kronor ska ha upparbetats vid årsskiftet. Mest budgetmedel återfinns i fastighetsprojekten som leds av projektverksamheten, 312 miljoner kronor. Det projekt som dominerar beloppsmässigt är nya Solbergabadet som har en budget om 181 miljoner kronor i år och räknar med att förbruka 177,5 miljoner av dessa. Även ny idrottshall i Roma räknas som ett större projekt med 58,4 miljoner kronor att disponera och där beräknas 40 miljoner kronor användas i år.

Övriga fastighetsrelaterade projekt som avser fastighetsförvaltningen har en budget om totalt 233,1 miljoner kronor där prognosen säger att 181,3 miljoner kronor ska användas under året. Det är ibland utmanande att bemanna fastighetsprojekten med rätt kompetens vilket kan innebära att projekt förskjuts framåt i tiden. Även projekt som kräver evakuering är mer utmanande planeringsmässigt.

Inom området stadsmiljö, gator och vägar kommer beläggningsprogrammet, 8,5 miljoner kronor, att upparbetats enligt plan liksom investeringarna för enskilda vägar, 1,5 miljoner kronor. Investeringsbudgeten trafikinvesteringar ska under året användas till LED-belysning (2 miljoner kronor), investeringar vid Dovahjorten parkeringshus och anslutning Kopparsviksbron. I dagsläget är det osäkert ifall tilldelad investeringsbudget kommer att vara tillräcklig för kommande investeringar. Investeringsbudgeten om 14 miljoner för belysning i innerstaden kommer inte att upparbetas, då det under 2026 enbart kommer vara kostnader i förprojekteringsfasen eftersom projektet inte påbörjas förrän under 2027. Gällande Kopparsviksbron så har regionen hävt avtalet med entreprenören. Vad kostnaderna för projektet landar på är för närvarande osäkert då en process pågår med

entreprenören. Kopparsviksbrons investeringsbudget riskerar att inte täcka kostnaderna för den aktuella investeringen vilket kan leda till behov av tilläggsanslag.

Investeringspotten för fordonsanskaffning och kollektivtrafik kommer att upparbetas och fordonsanskaffning kommer att genomföras enligt planerad investeringsbudget (5,3 miljoner kronor) samt kollektivtrafik (4,5 miljoner kronor). Utöver det kommer investeringar i hållplatser att genomföras motsvarande 5,5 miljoner för att förbereda för det kommande stadslinjenätet. Detta innebär att investeringsbudgeten för nytt stadslinjenät om 13,6 miljoner kronor inte kommer att upparbetas under 2026 utan behöva kompletteringsbudgeteras till 2027.

Investeringsbudget för parkinvesteringar, 11,7 miljoner kronor, kommer att upparbetas under året och användas för investeringar i Gutelundens lekplats, Slite lekplats, Hemse lekplats Stora Torget och Södertorg, Klintehamns lekplats, trädinvesteringar i enlighet med beslutad trädplan, sortering av avfall på välbesökta platser, samt vissa investeringar till bad- och besöksplatser i enlighet med beslutad handlingsplan och för säkerhetsåtgärder vid Klintkanten i Visby innerstad. I budgeten finns 11,9 miljoner kronor för det pausade projektet anslutning flygplatsen.

Inom hamnverksamheten beräknas 14,3 miljoner kronor av de budgeterade 18,3 miljoner kronor förbrukas i år. Det är rensmuddring, utveckling av hamnarna samt renovering av Holmen som planeras.

Investeringar inom avgiftsfinansierad verksamhet

Avfallsverksamheten disponerar en ovanligt stor investeringsbudget under 2026. 95 miljoner kronor har budgeterats för de nya kärlen för hemsortering. Projektet genomförs i år och hela beloppet förväntas att förbrukas. Budget för fordon till avfallsverksamheten har ackumulerats sen tidigare år men i år är prognosen att hela budgeten om 24 miljoner kronor ska förbrukas.

Den största budgeten inom linjehamnsverksamheten avser reservkraft med budget om 20 miljoner kronor. Projektering av projektet pågår och planeras starta upp under slutet av året varför endast 2 miljoner kronor kommer att användas i år. Övriga projekt är bland annat renovering av spont på Holmen i Visby hamn och elanslutning av fartyg.

Inom VA-verksamheten fortsätter den omfattande investeringsverksamheten. Ett viktigt fokus är Visbys framtida vattenförsörjning där en rad större investeringsprojekt pågår bland annat på Visbys södra vattenverk. Insatserna syftar både mer långsiktigt men även kortsiktigt för att säkra vattentillgång och vattenkvalitet i närtid. Prognosen för Visby vattenförsörjning uppgår till 212,2 miljoner kronor och överstiger de budgeterade. Tilläggsanslag har sökts om 125 miljoner kronor för ombyggnation av Visby vattenverk. Arbetet fortsätter med att reinvestera i ledningar och verk vilket är mycket viktigt då eftersatt underhåll leder till stora resursbehov för att lösa problem som uppstår när anläggningarna inte fungerar. Driftoptimeringsinsatser görs under året i Gotlands södra bräckvattenverk för att öka verkets kapacitet. Prognosen för VA, exklusive Visby vattenförsörjning, uppgår till 168,4 miljoner kronor.

Investering inom exploateringsverksamhet

Investeringsmedel för den infrastruktur som byggs inom ramen för exploateringsverksamheten tilldelas via exploateringsplan och budget. För Stadsutveckling Visborg kommer en del av kompletteringsbudgeten omdisponeras till andra projekt för

2026. Kompletteringsbudgeten för projektet kommer att tas bort inför 2027 utifrån exploateringsplan och budget 2027-2031. De projekt som kommer generera investeringar under 2026 är, förutom Visborg, också samordning inom kvarteret Järnvägen, Gråbo, Torslunden och industrimark Visby. Av den totala investeringsbudgeten om 145,8 miljoner kronor beräknas 112 miljoner användas under 2026.

Tkr	Grund- budget 2026	Komplett- erings- budget & överförd budget 2026	Total budget 2026	Utfall mars 2026	Prognos 2026	Diff budget/ prognos 2026
Investeringspott	10 000	0	10 000	571	6 071	3 929
Kollektivtrafik	12 000	1 603	13 603	49	17 532	-3 929
Stadsmiljö, gator & vägar	25 000	26 768	51 789	2 014	41 426	10 342
Kopparsviksbron	0	-3 439	-3 439	1 227	3 000	-6 439
Belysning Visby innerstad	7 000	7 000	14 000	0	0	14 000
Ventilation	15 000	9 076	24 076	1 444	14 076	10 000
Fastighetsägaransvar/periodiskt underhåll	75 000	17 932	92 932	20 546	91 749	1 183
Solceller på fastigheter/energiparåtgärder	0	7 148	7 148	563	7 148	0
Klimatanpassning/robusthet fastigheter	5 000	0	5 000	0	5 000	0
Utbyte av lysrör och armaturer till LED	10 000	962	10 962	3 051	10 962	0
Ställverk Visby lasarett	0	15 428	15 428	4 578	19 500	-4 072
Ställverk Korpen	31 000	18 954	49 954	20	5 000	44 954
Verksamhetsanpassning fastigheter	0	17 598	17 598	7 224	22 826	-5 228
Förrådet 3, tillbyggnad kontor	10 000		10 000	29	5 000	5 000
Fastighetsprojekt från andra förvaltningar	0	312 439	312 439	37 751	233 650	78 789
Hamnverksamhet	10 000	8 260	18 260	0	14 350	3 910
Övriga skattefinansierade investeringar	0	2 497	2 497	616	2 497	0
Summa skattefinansierade investeringar	210 000	442 226	652 226	79 683	499 787	152 439
VA	156 300	70 407	226 707	24 867	168 437	58 270
Visby vattenförsörjning	50 000	11 326	61 326	20 025	212 187	-150 861
Avfall	109 650	11 085	120 735	27 610	120 735	0
Linjehamnen	25 000	22 191	47 191	6 293	18 434	28 757
Summa avgiftsfinansierade investeringar	340 950	115 009	455 959	78 795	519 793	-63 834
Exploatering stadsmiljö, gator & vägar	0	36 521	36 521	5 456	42 935	-6 414
Exploatering VA	0	4 613	4 613	841	14 380	-9 767

Tkr	Grund- budget 2026	Komplett- erings- budget & överförd budget 2026	Total budget 2026	Utfall mars 2026	Prognos 2026	Diff budget/ prognos 2026
Exploatering stadsmiljö, gator & vägar - ej startade	33 850	38 800	72 650	0	45 440	27 210
Exploatering stadsmiljö VA - ej startade	7 900	24 100	32 000	0	9 700	22 300
Summa investeringar exploatering	41 750	104 034	145 784	6 007	112 455	33 329
Totalt	592 700	661 269	1 253 969	164 485	1 132 035	121 934

I tabellen visas årsbudget, periodens utfall och årsprognos för utfallet samt budgetavvikelse för investeringar per område.

Redovisning per investeringsprojekt görs i bilaga.